

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 193/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného Krivak & Co, s. r. o., Gajova 13, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/115/2025 z 24. októbra 2025 a jeho postupu v označenom konaní takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy, čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 19 ods. 2 a 3 písm. a) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a taktiež vyslovenia porušenia zákazu cenzúry podľa čl. 26 ods. 3 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15Co/115/2025 z 24. októbra 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom krajského súdu v označenom konaní. Sťažovateľ navrhol napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu finančné zadosťučinenie 5 000 eur. Sťažovateľ taktiež navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na sťažovateľa podala žalobkyňa, ministerka kultúry Slovenskej republiky, žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy spoločne s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) uznesením sp. zn. 17Cos/1/2025 z 9. júla 2025 (ďalej len „uznesenie mestského súdu“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Dospel k záveru, že žalobkyňa neosvedčila nevyhnutnosť a naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov.

4. Napadnutým uznesením bolo uznesenie mestského súdu zmenené a krajský súd nariadil sťažovateľovi, aby sa zdržal vyjadrení na osobu žalobkyne vo verejnom priestore, najmä v printových médiách, v elektronických médiách vrátane ich blogov a na sociálnych sieťach zverejňovaním nepravdivých a hodnotiacich výrokov, úsudkov a názorov a zdržal sa ďalšieho zasahovania do dobrej povesti žalobkyne akoukoľvek inou formou verejných vyjadrení alebo inými prostriedkami. Krajský súd na rozdiel od mestského súdu identifikoval potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Posúdenie charakteru sporných výrokov, ako aj aplikácia princípu proporcionality bude podľa krajského súdu predmetom dokazovania vo veci samej a súčasťou posudzovania vo veci samej bude aj posúdenie výrokov z pohľadu, či ide o skutkové tvrdenia alebo o hodnotiace úsudky. Nariadené neodkladné opatrenie predstavuje dočasnú a predbežnú ochranu žalobkyne pred prípadnými ďalšími neoprávnenými zásahmi do jej osobnostných práv.

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom uviedol, že je dlhodobo profesijne činný v oblasti kultúry a v tejto oblasti sa aj verejne občiansky angažuje. Do augusta 2024 bol riaditeľom Slovenského národného divadla.

6. Žalobu o ochranu osobnosti proti nemu podala žalobkyňa z dôvodu, že ju verejne v médiách označuje za neonacistku a prirovnáva ju ku gestapu. Žalobkyňa sa pred všeobecnými súdmi domáha ospravedlnenia zo strany sťažovateľa a náhrady nemajetkovej ujmy 50 000 eur.

7. Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že sťažovateľ aj po vyše šiestich mesiacoch od jeho odvolania z funkcie generálneho riaditeľa Slovenského národného divadla pokračuje vo svojich výrokoch na jej adresu, verejne ju označuje za neonacistku a prirovnáva ju ku gestapu.

8. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že napadnutým uznesením mu bol uložený v podstate univerzálny zákaz akokoľvek sa o žalobkyňu vyjadrovať, a to nielen kriticky, ale vzhľadom na výrok napadnutého uznesenia hoci aj pozitívne. Sťažovateľ sa vo výsledku nemôže nijak – čo sa týka obsahu a aj formy – vyjadrovať o verejne činnnej osobe, konkrétne ministerke kultúry Slovenskej republiky. Uložením takéhoto zákazu napadnutým uznesením možno podľa sťažovateľa hovoriť až o cenzúre. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd vykonal na podnet žalobkyne v podstate politicky motivovaný zásah do jeho slobody prejavu, ktorého účelom je zamedziť akejkkoľvek kritike verejne činnnej osoby. Zdôraznil, že kým sa pred všeobecnými súdmi rozhodne vo veci samej, môže dôjsť k skončeniu funkčného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky, a teda aj k vymenovaniu iného ministra kultúry Slovenskej republiky. Sťažovateľ uviedol, že jeho výrok o žalobkyňu bol hodnotením jej pôsobenia ako ministerky kultúry Slovenskej republiky, nie jej hodnotením ako súkromnej osoby, a že hodnotiaci úsudok na adresu žalobkyne nebol prvoplánovo osočujúci ani urážajúci a ani nepodnecoval k násiliu alebo netolerancii, ale išlo o príspevok do celospoločenskej diskusie o stave kultúry a politických krokoch žalobkyne

v tomto rezorte. Navyše, jeho sporný výrok bol okrem iného aj reakciou na samotné tvrdenia žalobkyne o potrebe slovenskosti slovenskej kultúry a o ňou vnímanom ohrození bielej rasy zo strany homosexuálov.

9. Sťažovateľ si je vedomý skutočnosti, že ústavný súd je zdržanlivý pri posudzovaní neodkladných opatrení. V jeho prípade však možno hovoriť o procesnom excese, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 282/2019, III. ÚS 422/2021). V tomto smere sťažovateľ poukázal na ďalšiu súvisiacu judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej iba poukázanie na existenciu neoprávneného zásahu do osobnostných práv nie je dostatočným dôvodom, pre ktorý by mal súd okamžite obmedziť žalovaného. Argumentácia k potrebe neodkladnej úpravy pomerov by sa mala pohybovať v rovine popísania konkrétnej reálnej hrozby, resp. v existencii škodlivého následku, ktorý by bez dočasnej úpravy pomerov nastal, pričom možno uvažovať, že bez okamžitého zásahu by prípadné ďalšie súdne konanie už nemalo pre žalobcu žiaden zmysel, resp. by nastali následky pre žalobcu reparaovateľné len s veľkými ťažkosťami, prípadne vôbec (IV. ÚS 294/2023). Navyše, preventívne zásahy do slobody prejavu musia byť podrobené veľmi prísnemu prieskumu (III. ÚS 110/2020, IV. ÚS 294/2023).

10. Podľa sťažovateľa krajský súd iba na základe jeho izolovaného výroku, že žalobkyňa je neonacistka, osvedčil dôvodnosť nariadeného neodkladného opatrenia, a to bez skúmania ďalších relevantných okolností. Osvedčenie vyslovenia sporného výroku, že žalobkyňa je neonacistka, nie je osvedčením splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia. Krajský súd dokonca v tomto smere uviedol, že aj samotný sťažovateľ „*nepoprel dôvodnosť nároku*“, čo odporuje všetkým jeho vyjadreniam pred všeobecnými súdmi. Krajský súd sa vôbec nevysporiadal so skutočne uvedenou argumentáciou, a to, že žalobkyňa nijako neosvedčila nevyhnutnosť a neodkladnosť nároku a že túto nevyhnutnosť a neodkladnosť ani nijako nevyargumentovala a skutkovo nešpecifikovala, resp. že už pri posudzovaní dôvodnosti vydania neodkladného opatrenia bolo potrebné aplikovať princíp proporcionality. Krajský súd si v napadnutom uznesení dokonca sám odporuje, keď na jednej strane tvrdí, že v konaní vo veci samej sa bude posudzovať oprávnenosť výrokov sťažovateľa, zatiaľ čo následne konštatuje, že žalobkyňu nariadením neodkladného opatrenia chráni pred ďalšími neoprávnenými zásahmi z jeho strany. Krajský súd na inom mieste zas poukazuje na nevyhnutnosť skúmať proporcionalitu zásahu do slobody prejavu v podobe nariadenia neodkladného opatrenia, následne však konštatuje, že proporcionalitu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nie je potrebné skúmať vôbec. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že krajský súd si ani len neprehral celý záznam rozhovoru, v ktorom žalobkyňu označil za neonacistku, ale k svojim záverom dospel po prehraní krátkej upútavky na rozhovor, a teda bez akéhokoľvek posúdenia kontextu sporného výroku. Sám sťažovateľ krajský súd výslovne upozornil na kontext rozhovoru a skutočnosť, že pri spornom vyjadrení má ísť v skutočnosti o hodnotiaci úsudok, nie o skutkové tvrdenie. Navyše, pri realizácii slobody prejavu vo vzťahu k veciam verejným platí prezumpcia, že ide o kritiku dovolenú, a takýto predpoklad bolo potrebné zo strany žalobkyne, resp. krajského súdu potrebné vyvrátiť.

11. Pokiaľ ide o rovnosť účastníkov konania, krajský súd mal sťažovateľovi poskytnúť iba veľmi krátku lehotu na vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne, v skutočnosti iba dva pracovné dni.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a ods. 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného a zabezpečovacieho opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením, veľmi zdržanlivo, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 65/2021, IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 330/2020).

14. Výnimočnosť zasahovania ústavného súdu do rozhodnutí o neodkladných opatreniach (predtým o predbežných opatreniach) však neznamená, že tieto sú úplne mimo rámca ústavnoprávneho prieskumu ústavným súdom. Ak všeobecný súd ponechá bez povšimnutia niektorú z kľúčových otázok prípadu alebo sa ako odvolací súd bez riadneho zdôvodnenia odkloní od právnych či skutkových záverov súdu prvej inštancie, jeho postup vykazuje známky arbitrárnosti a svojvôle (I. ÚS 191/2019).

15. Ústavný súd zistil, že ústavná sťažnosť spĺňa všetky ústavné a zákonné predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej. Preto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde; bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Odklad vykonateľnosti

16. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

17. Sťažovateľ svoj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia odôvodnil tým, že vydaním neodkladného opatrenia mu bolo v podstate paušálne zabránené akokoľvek komentovať politické kroky verejne činnejšej osoby – ministerky kultúry Slovenskej republiky, a to potenciálne

až do skončenia funkčného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky, resp. do skončenia výkonu jej funkcie.

18. Ústavný súd dospel v okolnostiach tejto veci k záveru, že sťažovateľ v dostatočnej miere nepreukázal existenciu hrozby závažnej ujmy v zmysle § 129 zákona o ústavnom súde, a preto návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

19. Ústavný súd súčasne dopĺňa, že nevyhovením návrhu na odloženie vykonateľnosti nie je žiadnym spôsobom prejudikované konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu